

Oplæg vedr. modulordning i Dagtilbud, Hedensted Kommune

1) Indledning

Dette oplæg er udarbejdet af forvaltningen i Læring på baggrund af drøftelse og gennemsyn af dokumenter fra andre kommuner samt drøftelser med 3 dagtilbudsledere i Hedensted Kommune. Det fremstillede scenarie tager derfor afsæt i erfaringer samt en række forhold og forudsætninger, der kan være væsentlige at medtænke i implementering af 30 timers modulordning i vuggestue og børnehaver.

Helt grundlæggende retter modulordninger sig mod et ønske om fleksibilitet og flere valgmuligheder for forældrene, der understøtter familiens behov for pasning. Det er i den sammenhæng afgørende, at der arbejdes med at skabe en balanceret sammenhæng mellem forældrenes behov, den fleksibilitet der opnås, gennemsigtighed i betydningen af modulvalg, samtidig med fortsat fokus på at skabe kvalitet og sammenhæng – pædagogisk i samspillet med børnene såvel som organisatorisk sammenhæng.

I dette notat er beskrevet en model med et 30 timers modul, og i umiddelbar forlængelse heraf opmærksomhedspunkter og overvejelser omkring indførelse heraf samt pointer fra andre kommuner.

Afslutningsvis følger en diskussion af fordele og ulemper ved 30 timers modulordning.

2) Pointer fra andre kommuner

Med indførelse af et 30 timers modul følger et forpligtende samarbejde med interessenter rundt i hele organisationen.

Der vil forventeligt være en indkøringsperiode på opstart på modulordning, da der i relation til det beskrevne er nye organisatoriske rutiner, samarbejder og strukturer, der skal falde på plads.

For institutionerne er det hensigtsmæssigt at anvende samme gennemsnitstildeling og -normering for alle børn, uanset hvilket modul forældrene vælger, da dette skaber en mere stabil og overskuelig økonomisk ramme. Erfaringer med differentieret tildeling af ressourcer, hvor normeringen var afhængig af det valgte modul, viste sig i flere kommuner at være både udgiftsdrivende og skabe utilsigtet adfærd fra ledere og medarbejdere. Ved at ensrette tildelingen undgår man sådanne belastninger og skaber et mere enkelt og gennemskueligt system. Samlet set understøtter en gennemsnitsnormering en mere effektiv og retfærdig fordeling af ressourcerne i daginstitutionerne, til gavn for både børn og forældre.

For børnene er andre kommuners erfaring, at børnene samlet set tilbringer mindre tid i institutionen.

Modulvalgene har vist sig i høj grad at være fastlagt af forældrenes arbejdstider og ændres derfor sjældent, hvilket sikrer en stabilitet, hvor børnene ikke konstant skifter mellem forskellige

moduler. Dette gør planlægningen forudsigelig for både forældre og institutioner, da man ikke oplever udfordringer ved hyppige skift mellem forskellige pasningsmoduler.

I kapacitetsøjemed tæller alle børn lige meget, uanset hvilket modul de er tilmeldt. Dette betyder, at valg af modul ikke frigør ekstra kapacitet i institutionerne, og at der derfor ikke er nogen kapacitetsmæssig fordel ved at have børn i forskellige moduler.

Andre kommuner fortæller, at forældre udtrykker tilfredshed med muligheden for at kunne vælge et deltidsmodul.

3) Model med et 30 timers modul

Et 30 timers modul retter sig mod muligheden for valg af et deltidsmodul i vuggestue og børnehave. Det betyder, at barnet kan være op til 30 timer i institutionen.

Økonomisk udgør betaling for et 30 timers modul 80% af taksten for et fuldtidsmodul, og der opnås ingen driftsbesparelser for kommunen/institutionen.

Der er krav om, at modulet placeres indenfor rammerne af institutionens åbningstid og institutionens åbningstid vil være uændret. De 30 timer gælder som ramme for én uge og uforbrugte timer kan ikke samles og overføres til andre uger. Det valgte modul er ikke afgrænset til et bestemt tidsrum på dagen/ugen.

VILKÅR:

1. **Timer inden for åbningstiden:** Modulet skal afvikles inden for institutionens åbningstid, og ubrugte timer kan ikke overføres til andre uger.
2. **Fleksibilitet i tidsrum:** Der er ingen fast tidsperiode for de 30 timer, men ledelsen og forældrebestyrelse kan for at sikre ro og kontinuitet om de pædagogiske aktiviteter fastlægge fordybelsestid, hvor børn ikke kan afleveres fastlægge et tidsrum (f.eks. 9-11).
3. **Skift mellem moduler:** Skift fra fuldtid til 30 timers modul kræver en måneds varsel. Skift fra 30 timers modul til fuldtid kan ske fra dag til dag.
4. **Forældrenes planlægning:** Forældre skal i AULA oplyse fremmøde for den kommende måned, der angiver barnets behov for pasning. Forældrene skal tage højde for at de 30 timer inkludere både aflevering og afhentning.
5. **Arrangementer:** Det forventes at være muligt at tilrettelægge deltagelse i inden for de 30 timer.

Økonomiske forventninger og forudsætninger

1. Forældrebetalingen for 30 timers modulet udgør 80 pct. af et fuldtidsmodul.
2. Det forudsættes i de økonomiske overslag, at 20 pct. af forældrene vil benytte deltidsmodul, idet det forventes, at mellem 10 og 30 procent af børnene vil overgå til 30 timers modul.
3. Det forudsættes, at kommunens udgift til dagtilbud dvs.

nettodrifudsudgift fastholdes uændret og vil være den samme for børn i både fuldtids- og deltidsmodul.

Økonomiske konsekvenser

Forældrebetaling årligt

	Fuldtid	Deltid
Vuggestue	43.135 kr.	34.508 kr.
Børnehave	30.853 kr.	24.683 kr.

Marginaltildelt lønsum pr barn for fuldtids og deltidsmodule

	Fuldtid	Deltid
Vuggestue	122.145 kr.	111.368 kr.
Børnehave	62.884 kr.	57.495 kr.

Marginaltildelt normering (ugentlige timer) pr barn for fuldtids og deltidsmodule

	Fuldtid	Deltid
Vuggestue	10,82	9,84
Børnehave	5,41	4,92

Gennemsnitstildeling uanset modulvalg

Forældrenes skiftende valg af moduler kan medføre en usikkerhed i forhold til det pædagogiske personales ansættelser, da forældrenes valg af 30 timers modulet får økonomisk indflydelse på institutionens økonomiske ramme. Dette kan også medføre skævvridning på tværs af institutioner og det vil medføre ekstra administrativt arbejde. For at undgå skævvridning er anbefalingen fra andre kommuner indførelse af en gennemsnitstildeling. Gennemsnitstildeling vil med dette forslag bygge på en forudsætning om at 20 pct. af børnene vil overgå til deltidsmodule.

Gennemsnitstildelingen vil udgøre:

Marginaltildelt lønsum pr barn

	Gennemsnit
Vuggestue	119.990 kr.
Børnehave	61.806 kr.

Marginaltildelt normering (ugentlige timer) pr barn

	Gennemsnit
Vuggestue	10,62
Børnehave	5,31

Samlet set vil kommunen ud fra det opstillede scenarie få en reduktion i indtægt fra forældrebetaling på ca. 2,3 mio. kr. Idet tildelingen til institutionerne reduceres med tilsvarende beløb på 2,3 mio. kr., vil konsekvensen på institutionsniveau være, at den samlede lønsum reduceres marginalt med 1,5 pct. i alle institutioner. Dette svarer for fx Skovtrolden (ca. 40 børnehavebørn) til -48.000 kr. og Stjernesuddet (ca. 70 børnehavebørn og 30 vuggestuebørn) og -142.000 kr. årligt. For institutioner med få børn, vil minimums børnetal blive hævet for fortsat at kunne bemande hele åbningstiden.

4) Opmærksomheder organisatorisk og administrativt

Med indførelse af modulordninger sker en naturlig øgning af administration og monitorering af fremmøde samt vagtplanlægning. Tidsregistrering fungerer i dag i Aula, men det bliver i højere grad et værktøj, for at institutionen kan planlægge det pædagogiske personales arbejdstid efter børnenes komme-gå-tider.

Bemandingsplanerne får dermed en nøje sammenhæng med data fra Aulas komme-gå-modulet. Det kræver dermed et skærpet blik på institutionens organisatoriske planlægning og styring. Meldingen fra andre kommuner er, at modulordninger kan lade sig gøre, men det tager tid at få det til at fungere godt.

5) Opmærksomheder pædagogisk og samarbejds-mæssigt

I forlængelse af ovenstående er der pædagogiske og samarbejdsrelaterede opmærksomheder.

Med modulordninger tilgodeses forældrenes behov for at skabe fleksibilitet i planlægning og sammenhæng mellem arbejds- og familielivet. 30 timers modulet understøtter, at familiers livssituation forandrer sig over tid, og at der i denne forbindelse kan være mulighed og behov for en mere fleksibel tilgang til planlægning og økonomi.

Med den øgede registrering af komme-gå-tider, kan der opstå en 'kunderelation' og konflikter mellem forældre og institution i fald monitoreringen viser, at forældrene bruger mere tid, end det købte modul reelt indeholder. Herudover kan der opstå en forskydning fra en nysgerrighed og interesse på institutionens faglige pædagogiske arbejde til en fokusering på tidsforbrug og balancering mellem arbejde og tilgængelige timer i institutionen. Det konstruktive forældresamarbejde omkring barnets trivsel og udvikling kan udfordres af det kundeforhold, der kan opstå ved modulordningernes afgrænsede og rammer. Tidsrammen for aflevering og hentning kan også skabe pres hos forældrene.

Familiens mulighed for fleksibel planlægning medfører også, at det pædagogiske personale løbende hen over en dag vil opleve forskellige hente og bringe tidspunkter, hvor det er væsentligt at det pædagogiske personale er deltagende og nærværende. Dette kan medføre øgede forstyrrelser i det pædagogiske læringsmiljø, som det pædagogiske personale søger at etablere omkring børnegruppen. En fordybelsesperiode fra fx kl. 9 til 11 kan dæmme op for denne udfordring.

6) Børneperspektiv

Børns tid i institution er omdiskuteret både blandt forældre, fagligt personale og forskningsmæssigt.

Vi ved fra forskning at der ikke generelt findes en direkte sammenhæng mellem længden af hverdag i institutionen og et barns trivsel og udvikling. Men vi ved at det har betydning, hvilken kvalitet børnene møder i den tid, de er i institution.

For nogle børn vil det have værdi at de får en kortere dag i daginstitutionen og for andre vil det ikke have samme værdi.

Der er dog for de børn, der kommer fra hjem med lav sprogstimulering, en sammenhæng mellem den mulighed børn har for udvikling af deres sproglige kompetencer og deres tid i institution.

Derudover har børn generelt brug for at hvile og at restituere. Lange dage i institutioner bør derfor have betydning for, hvad der ellers er på familieprogrammet, så barnet har mulighed for at slappe af og hvile efter en dag i institution. Dette afstemmes i forhold til barnets individuelle behov.

I et børneperspektiv, så vil det handle om 'mere end tid', om 30 timers modul har værdi for barnets udvikling og trivsel. En mere generel drøftelse af 'det gode børneliv' kan være relevant.

7) Diskussion - fordele og ulemper

Tabellen nedenfor viser, hvordan indførelsen af et 30 timers modul i dagtilbud kan påvirke forskellige grupper, inklusive det pædagogiske personale, der kan opleve både fordele og ulemper i deres arbejdsforhold. Tabellen er ikke udtømmende, men den understreger, at der er mange fordele og ulemper:

Gruppe	Fordele	Ulemper
Barn	- Reduktion i institutionstid: Kortere dage eller en ugentlig hjemmedag kan give mere tid med familien, hvilket kan styrke barnets trivsel og følelsesmæssige bånd samt give mulighed for at hvile og restituere.	- Begrænset tid til sociale og pædagogiske aktiviteter: Mindre tid i dagtilbud kan føre til færre muligheder for læring og sociale interaktioner. Børn i udsatte positioner profiterer af positive samspil med børn og voksne i institutionen.
	- Mindre stress: Kortere dage kan være mindre krævende for barnet, især for de yngste, som måske har brug for mere hvile og tid derhjemme.	- Manglende kontinuitet: Færre timer kan betyde, at barnet ikke får samme kontinuitet i relationer til pædagoger og andre børn og mulighed for at opbygge venskaber
Forældre	- Økonomisk besparelse: Lavere omkostninger sammenlignet med fuldtidspasning, hvilket kan aflaste familiens økonomi.	- Fleksibilitetsudfordringer: Forældre med uregelmæssige arbejdstider kan have svært ved at tilpasse sig et 30 timers modul.
	- Bedre balance mellem arbejde og familie: Flexibiliteten i 30 timers modulet kan gøre det nemmere at kombinere arbejdsliv og familieliv.	- Øget pres på tidsstyring: Forældre skal være mere præcise i deres planlægning for at nå alle opgaver inden for den kortere pasningstid.
Institution	- Effektiv ressourceanvendelse: Bedre planlægning af personale-ressourcer baseret på børnenes tilstedeværelse, hvilket kan optimere driften.	- Administrative udfordringer: Flere forskellige skemaer kræver mere kompleks administration og planlægning.
	- Mulighed for målrettet pædagogisk indsats: Kortere dage kan give institutionen mulighed for at udvikle specifikke programmer eller aktiviteter tilpasset den kortere institutionstid.	- Manglende pædagogisk dækning: Hvis mange vælger 30 timers moduler, kan det blive en udfordring at sikre tilstrækkelig pædagogisk dækning i de tidsrum, hvor mange børn er til stede og i ydertimer.
	- Fordel for pædagogisk personale: Kortere dage kan give pædagogerne mere fleksible arbejdstider og reducere arbejdsbyrden, hvilket kan forbedre arbejdsmiljøet.	- Øget arbejdspress på kortere tid: Pædagogerne skal måske håndtere samme antal opgaver og krav på kortere tid, hvilket kan øge stressniveauet.
Kommune	- Attraktivt for tilflyttere: Et fleksibelt 30 timers modul kan gøre kommunen mere attraktiv for familier, der overvejer at flytte til området.	- Pres på kapacitet i dagtilbud: Et kortere og billigere modul vil formodentlig øge søgning / efterspørgsel på vuggestuepladser, hvilket vil ske på bekostning af dagplejen.
	- Miljømæssig gevinst: Færre dage i dagtilbud kan reducere antallet af transportture, hvilket mindsker klimabelastningen.	- Beskatningsgrundlaget falder: Med færre arbejdstimer for forældrene kan den samlede indkomst i familierne falde, hvilket vil reducere beskatningsgrundlaget.
		- En fremtid med fuldtid: Mange aktører gør en ambitiøs indsats for at få flere medarbejdere op i tid eller på fuldtid, hvilket modulordning ikke fremmer.

8) Litteratur

<https://srcd.onlinelibrary.wiley.com/doi/abs/10.1111/cdev.13871> (Kan åbnes ved at indsætte i browser)

<https://www.vive.dk/da/udgivelser/spor-boerns-udvikling-og-trivsel-gennem-livet-yzen20zk/>

<https://videnskab.dk/kultur-samfund/tager-mit-barn-skade-af-at-blive-hentet-sent/>